

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6463/2024
24.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Јасмине Симовић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Блажа Менковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства, Основни суд у Лесковцу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гжрр 791/23 од 18.12.2023. године, у седници одржаној 24.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гжрр 791/23 од 18.12.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Лесковцу Гжрр 791/23 од 18.12.2023. године у ставовима првом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лесковцу Прр1 1/23 од 11.07.2023. године, у ставовима првом и трећем изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 88.893,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу Прр1 1/23 од 11.07.2023. године, ставом првим изреке, тужена је обавезана да тужиљи на име накнаде имовинске штете која је изазвана повредом права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лесковцу, утврђене решењем Р4 И 218/2019 од 03.10.2019. године и то на име потраживања из извршне пресуде Основног суда у Лесковцу П1 80/12 од 07.02.2014. године и П1 799/15 од 29.05.2015. године, исплати штету у виду разлике у мање исплаћеној заради за период од 01.06.2007. године до 11.10.2009. године, главни дуг у укупном износу од 128.939,77 динара, са законском затезном каматом на појединачно означене новчане износе све ближе наведено у том ставу изреке, као и да плати трошкове извршног поступка у износу од 43.352,47 динара са законском затезном каматом од 13.05.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је део

тужбеног захтева којим је тражено да се тужена обавезе да тужиљи на име новчаног обештећења плати трошкове парничног поступка у износу од 66.777,00 динара, са законском затезном каматом од 29.05.2015. године, као неоснован. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 96.750,00 динара, што уколико не учини у року од 15 дана на досуђени износ трошкова платиће законску затезну камату од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Гжрр 791/23 од 18.12.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужена обавезе да јој на име накнаде имовинске штете која је изазвана повредом права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лесковцу, утврђене решењем Р4 И 218/2019 од 03.10.2019. године и то на име потраживања из извршне пресуде Основног суда у Лесковцу П1 80/12 од 07.02.2014. године и П1 799/15 од 29.05.2015. године, исплати штету у виду разлике у мање исплаћеној заради за период од 01.06.2007. године до 11.10.2009. године и то главни дуг у укупном износу од 128.939,77 динара, са законском затезном каматом на појединачно означене новчане износе и плати трошкове извршног поступка у износу од 43.352,47 динара са законском затезном каматом од 13.05.2022. године до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да првостепена пресуда у ставу другом изреке остаје неизмењена. Ставом трећим изреке, тужиља је обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Оцењујући дозвољеност ревизије на основу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20 и 10/23 - други закон) Врховни суд је закључио да су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиље као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, па је применом члана 404. став 2. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Основног суда у Лесковцу Р4 И 218/19 од 03.10.2019. године, утврђено је да је тужиљи, као предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку пред Основним судом у Лесковцу у предмету Ии 4993/15 и предмету Јавног извршитеља Ии 2613/15, наложено Јавном извршитељу да у року од 4 месеца предузме све законом предвиђене мере ради делаторног убрзања поступка којим ће се одредити средство извршења, односно реализује извршење и оконча извршни поступак, који је започет предлогом за извршење од 15.10.2015. године, на основу правноснажних и извршних пресуда тог суда П1 80/12 од 07.02.2014. године и П1 799/15 од 29.05.2015. године. Рачун извршног дужника (Дом здравља Лесковац) је у блокади, а покретне и непокретне ствари дужника по Закону о јавној својини не могу бити предмет извршења. Досуђено

новчано потраживање тужиље односи се на накнаду штете због мање исплаћене зараде од стране послодавца Дома здравља Лесковац, чији је оснивач Општина Лесковац, за период од 01.06.2007. године до 11.10.2009. године. Главни дуг износи укупно 128.939,77 динара, док су трошкови извршног поступка 43.352,47 динара. По извештају Јавног извршитеља од 27.04.2023. године, тужилца није наплатила своје потраживање у извршном поступку.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље у висини неисплаћене разлике зараде по пресуди Основног суда у Лесковцу П1 80/12 од 07.02.2014. године и П1 799/15 од 29.05.2015. године, са припадајућом каматом и трошковима извршног поступка, док је захтев одбијен у висини накнаде на име досуђених трошкова поступка, јер исти нису обухваћени решењем о извршењу. По становишту првостепеног суда, тужена је објективно одговорна за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно потраживања запослених из радног односа која су остала неизвршена према дужницима који су државне установе, по члану 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 58. Устава Републике Србије.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у обавезујућем делу и одбио тужбени захтев, изражавајући становиште да без обзира што је решењем Основног суда у Лесковцу утврђена повреда права на суђење у разумном року у извршном поступку, тужена није у обавези да тужилци накнади имовинску штету, јер се предмет налази код Јавног извршитеља који није буџетски корисник, па тужена не може бити у обавези да накнади штету у конкретном случају по одредбама Закона о заштити права на суђење у разумном року.

По оцени Врховног суда основано се ревизијом тужиље побија становиште другостепеног суда због погрешне примене материјалног права.

Законом о заштити права на суђење у разумном року прописано је да право на суђење у разумном року има свака странка у судском поступку што укључује и извршни поступак (члан 2. став 1.). Законом о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ бр. 31/11 ... 139/14) који се у конкретном случају примењује сходно одредби члана 545. важећег Закона о извршењу и обезбеђењу, одређено је да се поступак извршења и обезбеђења покреће на предлог извршног повериоца или по службеној дужности, када је то законом одређено и да извршење и обезбеђење одређује суд ако овим законом није друкчије одређено, а спроводи га суд или извршитељ (члан 2.), при чему је извршитељ физичко лице које именује министар надлежан за правосуђење док у статусу службеног лица спроводи извршење у границама решења о извршењу и врши друга овлашћења која су му овим законом поверена (члан 11. тачка 8.). Странке и учесник у поступку могу захтевати од суда односно извршитеља да отклоне неправилности учињене у току и поводом спровођења извршења, да се ако извршитељ не поступи по захтеву из става 1. овог члана у року од 5 радних дана странка или учесник у поступку могу обратити надлежном суду (члан 74.). Следом наведених одредаба поступак извршења је законом уређен поступак принудног остваривања потраживања који се по Закону о извршењу и обезбеђењу покреће на предлог извршног повериоца а спроводи га суд или јавни извршитељ, као повереник суда. Како јавни извршитељ поступа као повереник суда и како је суд овлашћен да

отклања неправилности у раду јавног извршитеља, то се одговорност тужене чији је суд орган, у вези са немогућношћу наплате потраживања због дугог трајања извршног поступка заснива на чињеници да орган тужене није поступао у разумном року, због чега су како је то правилно закључује првостепени суд испуњени услови прописани Законом о заштити права на суђење у разумном року за објективну одговорност тужене, без обзира да ли извршење спроводи суд или га уместо суда, а у име државе спроводи јавни извршитељ.

Према члану 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна. То значи да Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. У погледу извршних дужника који не спадају у напред наведену категорију, већ се ради о физичким лицима или правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала, свакако је нужно утврђивати узрочнопоследичну везу, између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те утврђивати да је управо искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда. Нужно је доказати да је дужник у тренутку покретања поступка за наплату имао довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње у циљу наплате прописане одговарајућим законом о извршењу („Закључак о одговорности Републике Србије за накнаду материјалне штете настале због неизвршења правноснажних судских одлука“ допуњен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 27.09.2019. године). У конкретном случају, тужилца није била у могућности да наплати своје потраживање из радног односа по правноснажним и извршним судским одлукама према свом послодавцу, у извршном поступку, због чега је утврђена повреда права на суђење у разумном року у том поступку, па је тужена у обавези да тужилци накнади имовинску штету у висини ненаплаћеног новчаног потраживања (глави дуг, камата и трошкови извршног поступка).

Тужилца је успела у поступку по ревизији па јој на основу члана 165. став 2. ЗПП, припадају трошкови за састав ревизије од стране адвоката у износу од 27.000,00 динара и судске таксе за ревизију 24.757,00 динара и ревизијску одлуку 37.136,00 динара. Преиначењем другостепене пресуде потврђена је одлука првостепеног суда о трошковима поступка који су тужилци правилно одмерени и признати.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић